

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСКИ,
Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА

ОТ СНЦ „Стоп на войната по пътищата“
адв. Петя Керанова, 0888 594 592
гр. Казанлък, ул. „Славянска“ 6, офис 10

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО ГОТВЕНИ ПРОМЕНИ В КОДЕКС ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО

Във връзка с направено предложение за законодателни промени от Асоциация на българските застрахователи.

Основния аргумент за промени е недостиг на премиите по застраховка „Гражданско отговорност“ на автомобилистите за изплащане на обезщетения за неимуществени вреди, предвид **разширяване кръга на лицата, имащи право на компенсиране на морални вреди с Тълкувателно решение N 1/2016 от 21.06.2018г. на ВКС.**

Искането да се фиксира в закон цената на човешкия живот, противоречи на закона, на основни принципи в правото, на морала и на разбирането на обществото- това налага подобни промени да бъдат **внимателни и обстойно обсъдени, с осигуряване на широка обществена дискусия и внимателна оценка за действителна необходимост от някакви промени.** Само искам да отбележа, че реално застрахователите нямат загуби, а имат прогнози за загуби и съгласно публикувани данни / НСИ/ оборотът на лицензираните застрахователи в България за миналата година възлиза на 2,363 млрд. лв. Печалбата на застрахователните компании за миналата година-2017г. е в размер на 54 млн. лева. В животозастраховането, както и в общото застраховане, тя по е 27 млн. лева. Общата печалба обаче бележи сериозен спад в сравнение с предишната година, като за 2016 г. тя е над 70 млн. лв.

Т.е. спадането на печалбата от 70 на 54 милиона лева, а не липсата на средства и печалба е аргумент да се иска фиксиране цената на живота със закон.

Срещу такова предложение са следните аргументи:

1. Като се има предвид мотива на искането за въвеждане на ограничения, съответно **предложените ограничения могат да се въведат само за разширения кръг на правоимащи лица** за тези извън съпруг, деца, родители и отношения напълно аналогични на посочените семейни. Т.е. това може да се направи само за братя, сестри, съответно връзката внуци- баба и дядо.

Следва да се обърне внимание и на факта, че съдия Белазелков изрично заяви в семинар, че се готвят промени предвиждащи действие на посоченото тълкувателно решение заанапред, с което притесненията на застрахователите, че не са предвидили този кръг лица за минал период остават неоснователни.

2. С ДИРЕКТИВА 2009/103/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 16 септември 2009 година относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка, в чл. 9, е установено следното:

„ГЛАВА 3

МИНИМАЛНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ СУМИ ПРИ ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА

Член 9

Минимални суми

1. Без да се засягат всякакви по-високи гаранции, които държавите-членки могат да предвиждат, всяка държава-членка изисква застраховката, посочена в член 3, да бъде задължителна най-малко по отношение на следните минимални суми:

а) в случай на телесно увреждане — минимална застрахователна сума 1 000 000 EUR за пострадал или 5 000 000 EUR за събитие, независимо от броя на пострадалите;

б) в случай на имуществени вреди—1 000 000 EUR за застрахователно събитие, независимо от броя на пострадалите.

Ако е необходимо, държавите-членки могат да въведат преходен период, приключващ най-късно на 11 юни 2012 г., в рамките на който да приведат техните минимални застрахователни суми в съответствие с размерите, предвидени в първа алинея.“

Нашето законодателство е съобразено с тази директива и е приведено в съответствие. Предложените промени ще доведат до несъответствие и нарушение на посочената задължителна директива.

3. Въвеждането на ограничения спрямо застрахователя не изключва отговорност на виновния водач за пълния размер на вредите, т.е. ще се стигне до липса на застрахователно покритие на водачи, които са изпълнили задължението си за сключване на ЗЧО и напълно изправни в тази връзка, като те не отговарят неограничено или ограничено, до което отговаря застрахователят. Реално за едни огромни суми ще отговарят изправните застраховани.

Това ще доведе да необходимост от двойно застраховате- едно задължително, с което няма почти никакво покритие и едно доброволно, което в действителност ще осигурява покритие- вероятно тогава печалбите ще надминат 200 милиона и застрахователите ще са удовлетворени.

4. Като се има предвид съдебната практика, при компенсиране на вреди при настъпила смърт на съпруг, дете, родител или на лица, имащи отношения с починалия напълно аналогични на тези, може да се констатира, следното:

- при смърт на дете в млада възраст / до около 25 годишни/, на родителите се присъждат обезщетения в размер на 60 000- 180 000лв., като се отчита обстоятелството, че това е най-тежката и непреодолима загуба. Средния размер на обезщетенията, по данни на КФН е 95 000лв.

- аналогични обезщетения се присъждат и на малолетни/непълнолетни деца, загубили родител, като се отчита, че ще търпят вреди, както от непреодолимата загуба, така и от липса на родителска подкрепа в една много млада възраст.

Ако се въведе предложеното ограничение ще се стигне до огромно напрежение и дълбоко чувство на справедливост у всеки родител и/или дете, загубили близък, като получат 10 пъти по-малки суми от тези, които другите абсолютно същи наследници са получили. Суми от 20 000лв. на наследник се присъждаха 1 999-2002г., при лимит 30 000-100 000лв., при сега установения лимит 10 000 000лв., 100 пъти по-високо, не може да се фиксира обезщетение като преди 20 години. Това във всички случаи е неморално, а в случая претенцията е точно за компенсиране на морални вреди. Обществото не може да приеме безразлично подобни законови промени.

Друг аргумент в тази връзка, е че ако при едно застрахователно събитие са пострадали български гражданин и гражданин на държава членка, вредите на наследниците на българския гражданин ще бъдат компенсирани с десетократно по-ниски суми от тези на чуждия гражданин.

5. В тази връзка, във връзка със сочените в предложението държави, в които има подобно ограничение, следва да се обърне внимание, че там се плащат много по-високи суми за търпени имуществени вреди, каквато практика в Р България няма.

При обсъждане на подобно предложение следва да се изиска справка от застрахователите, с конкретно приложени доказателства, какви суми се плащат от български застраховател при настъпило застрахователно събитие в Словакия, Холандия, Чехия, Испания, Германия, при настъпило застрахователно събитие с починал за имуществени и неимуществени вреди.

Обръщам внимание, че в предложението е направено подвеждащо искане, като се иска установяване само на сумите, платени за неимуществени вреди, а реално обезщетението е за имуществени и неимуществени вреди- т.е. включват и разходите за издръжка, лечение и др.

Това ясно се вижда и от самия текст на чл. 492 от КЗ, в който са установени лимитите на отговорност / в пълно съответствие със сочената Директива/ и където изрично е посочено:

„За всяко МПС, което се намира на територията на Република България и което не е спряно от движение, е необходимо да има сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилите, за следните минимални застрахователни суми:

1. За неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт- 10 000 000лв. за всяко събитие, независимо от броя на пострадалите лица;
2. За вреди на имущество- вещи- 2 000 000лв. за всяко събитие, независимо от броя на увредените лица.“

Както вече посочих обезщетението е общо за неимуществени и имуществени вреди и ако някоя от държавите е въвела ограничения за неимуществените такива, то там се плащат много по-високи суми за имуществени вреди, което пак прави платените там обезщетения в по-висок размер.

6. Предложението за ограничение на плащанията до сума от 20 000лв. е абсурдно.

Такива обезщетения се плащаха през периода 2000- 2003г., когато установения лимит беше в границите 30 000- 150 000лв., за разлика от сега установения от 10 000 000лв. или съответно 333- 67 пъти по-нисък от сега установения.

Съответно и премиите са били 20-60лв. за този период.

7. Премиите по ЗГО на автомобилистите се определят свободно от застрахователите. При справка за конкретен автомобил се установява, че при различните застрахователни компании има разлика в годишната премия около 100лв.

Тук възникват въпросите:

1/ Защо като считат премиите за недостатъчни, самите застрахователи не ги завишат и защо има застрахователи които предлагат премии около 100 лв. по-ниски от тези на другите;

2/Защо застрахователите се борят за голям пазарен дял по тази застраховка със занижаване на премиите, като твърдят, че губят от нея?!

8 .Въз основа на публикуване данни от КФН и НСИ могат да се видят факти, даващи отговор на горните въпроси. Застрахователите работят с печалба, но очевидно не им е достатъчна.

Различни методи, различни изчисления и различни изводи за приходи и разходи в милиони. Очевидно е, че се налага проверка в самите застрахователи и точно установяване на приходи и разходи и верността на данните, с одиторски фирми и при необходимост вкл. с прокуратурата, за да се провери достоверността на представените данни, преди да се предприемат каквито и да е законови промени, с които се увреждат правата на една тежко засегната група от обществото.

Няма никакво основание за внасяне на законови промени и въвеждане на ограничение на плащането на обезщетения за неимуществени вреди, при настъпила смърт на съпруг, дете или родител- това е възможно най-тежката загуба в живота на човек, която освен това е неочаквана и несвоевременна и законът е въвел паричното обезщетение като единствено възможно такова. *Желанието на застрахователите да реализират много по-големи печалби не може да бъде такова основание.* Принципът на справедливост е въведен в чл. 52 ЗЗД и съществува непроменен от създаването на закона от 1950г., като е дадена възможност на съда да определи размера на обезщетението по справедливост. Законът не следва да отнема правото на засегнатите граждани да получават справедливи обезщетения и да бъдат лишени от единствената законова уредена възможност за някаква справедливост.

При необходимост мога да защита всичко изложено с конкретни доказателства и с готовност ще съдействам.

С УВАЖЕНИЕ:

/адв. П. Керанова/